

ФОРМУВАННЯ ЕФЕКТИВНОЇ КОМАНДИ СТАРТАПУ: УПРАВЛІНСЬКИЙ АСПЕКТ

Кузьмук Ігор Ярославович

кандидат економічних наук, доцент,

*асистент кафедри економічної теорії, менеджменту і адміністрування,
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича*

У сучасних умовах розвитку інноваційної економіки стартапи відіграють важливу роль у формуванні конкурентоспроможного бізнес-середовища та розвитку цифрових технологій. Особливістю стартапів є їх функціонування в умовах високого рівня невизначеності, швидких змін ринку та обмеженості фінансових ресурсів. Саме тому ефективність діяльності стартапу значною мірою залежить не лише від інноваційності бізнес-ідеї, а й від здатності сформувати професійну та згуртовану команду. Дослідники відзначають, що успішність стартапів безпосередньо пов'язана із якістю управління людськими ресурсами та побудовою внутрішньої системи комунікації [1, с. 188]. В умовах глобалізації та посилення конкуренції на міжнародних ринках стартапи стають важливими суб'єктами економічного розвитку, оскільки саме вони забезпечують швидке впровадження інновацій, створення нових робочих місць та стимулювання підприємницької активності. Водночас високий рівень ризику, характерний для стартапів, потребує від команди здатності оперативно реагувати на зовнішні виклики та приймати ефективні управлінські рішення. Саме людський фактор дедалі частіше визначає успішність реалізації інноваційних проєктів та довгострокову стійкість бізнесу.

Стартап-команда є особливою формою організації праці, яка поєднує фахівців різного профілю для досягнення спільної мети. На відміну від традиційних підприємств, у стартапах працівники часто виконують декілька функцій одночасно, що вимагає високого рівня адаптивності, багатофункціональності та готовності до постійного навчання. Важливими складовими ефективної команди є довіра між учасниками, спільність цінностей, гнучкість управління та швидкість прийняття рішень. Додатково важливим чинником є формування корпоративної культури, яка сприяє розвитку інноваційного мислення, підтримує відкриту комунікацію та стимулює ініціативність працівників. Успішні стартап-команди характеризуються високим рівнем взаємної підтримки, здатністю до колективного вирішення проблем та орієнтацією на досягнення спільного результату. Практика міжнародних компаній свідчить, що саме ефективна взаємодія між членами команди дозволяє

стартапам швидше адаптуватися до змін ринкового середовища та забезпечувати стабільне зростання навіть у кризових умовах.

Формування команди стартапу потребує застосування сучасних управлінських підходів. Значну роль у цьому процесі відіграє лідер стартапу, який забезпечує стратегічне бачення розвитку проекту, координацію діяльності учасників та підтримку мотивації персоналу. Ефективний керівник повинен не лише володіти професійними знаннями, а й мати розвинені комунікативні та організаційні навички. Успішні міжнародні стартапи демонструють, що сильне лідерство та ефективний менеджмент є одним із ключових чинників масштабування бізнесу [2, с. 31]. Крім того, сучасний керівник стартапу повинен володіти навичками кризового управління, управління змінами та стратегічного планування. В умовах постійної трансформації ринку саме здатність лідера швидко адаптувати бізнес-модель та забезпечити ефективну взаємодію між усіма учасниками команди стає важливою конкурентною перевагою. Важливим аспектом також є створення сприятливого психологічного клімату, який підвищує рівень залученості працівників та сприяє розвитку інноваційного потенціалу команди.

Важливого значення набуває правильний підбір членів команди. Для забезпечення ефективної роботи стартапу необхідним є поєднання технічних, фінансових, маркетингових та управлінських компетенцій. Крім професійних навичок, важливими є особистісні характеристики працівників: ініціативність, креативність, відповідальність, стресостійкість та готовність працювати в умовах ризику. В умовах динамічного ринку саме людський капітал стає основною конкурентною перевагою стартапу [3, с. 75]. Водночас процес відбору персоналу у стартапах має враховувати не лише професійний досвід кандидатів, а й їх здатність працювати в умовах невизначеності та швидких змін. Високий рівень мотивації, готовність до саморозвитку та вміння працювати в команді є важливими передумовами ефективної діяльності стартапу. Саме поєднання професійних компетенцій та особистісних якостей формує основу для створення сильної та результативної команди.

Сучасні підходи до управління стартапами передбачають використання Agile, Scrum та Lean Startup, які дозволяють швидко адаптуватися до змін зовнішнього середовища та ефективно організовувати командну роботу. Використання цифрових платформ для комунікації, управління завданнями та контролю виконання проєктів сприяє підвищенню продуктивності праці та забезпечує ефективну взаємодію між учасниками команди. Особливо актуальним це є в умовах дистанційної та гібридної зайнятості. Сучасні цифрові технології також дозволяють автоматизувати значну частину управлінських процесів, підвищити швидкість обміну інформацією та забезпечити прозорість виконання завдань. Використання спеціалізованих платформ для командної взаємодії сприяє

ефективнішому контролю за реалізацією проєктів та дозволяє мінімізувати організаційні ризики. У результаті цифровізація управлінських процесів стає важливим інструментом забезпечення конкурентоспроможності стартапів у сучасному бізнес-середовищі.

У процесі формування стартап-команди важливим є розподіл ролей та функціональних обов'язків. Чітке визначення відповідальності дозволяє уникнути дублювання завдань, конфліктів та неефективного використання ресурсів. На початкових етапах розвитку стартапу команди зазвичай мають горизонтальну структуру управління, однак із масштабуванням бізнесу виникає потреба у створенні більш формалізованої системи менеджменту. Водночас ефективний розподіл ролей сприяє підвищенню рівня координації між учасниками команди та забезпечує досягнення стратегічних цілей проєкту. Важливою умовою є також створення системи внутрішньої комунікації та механізмів зворотного зв'язку, які дозволяють оперативно вирішувати проблеми та коригувати робочі процеси. Раціональна організація управління командою забезпечує підвищення ефективності діяльності стартапу та створює передумови для його подальшого розвитку й масштабування.

Для оцінки основних чинників ефективності стартап-команди доцільно виділити ключові елементи управління, наведені у таблиці 1.

Таблиця 1

Ключові чинники ефективності стартап-команди

Чинник	Характеристика
Лідерство	Формування бачення розвитку стартапу та координація команди
Комунікація	Швидкий обмін інформацією та ефективна взаємодія
Компетентність	Наявність професійних та управлінських навичок
Мотивація	Зацікавленість учасників у розвитку проєкту
Гнучкість	Здатність швидко адаптуватися до змін ринку

Джерело: складено автором самостійно

Як свідчать сучасні дослідження, ефективність команди безпосередньо впливає на інвестиційну привабливість стартапу та його здатність до масштабування [3, с. 74]. Крім цього, важливу роль відіграє корпоративна культура, яка формує систему цінностей, принципів взаємодії та мотивації персоналу [4]. Сприятливий психологічний клімат у команді сприяє розвитку креативності, генерації нових ідей та підвищенню рівня залученості працівників до реалізації проєкту.

Таким чином, формування ефективної команди стартапу є одним із ключових напрямів сучасного управлінського менеджменту. Успішність стартапу залежить не лише від інноваційності продукту чи бізнес-моделі,

а й від здатності команди працювати в умовах невизначеності, швидко адаптуватися до змін та забезпечувати ефективну взаємодію між учасниками. Використання сучасних методів управління, ефективне лідерство та розвиток людського капіталу створюють передумови для стабільного розвитку та конкурентоспроможності стартапу в сучасній економіці [4].

Список використаних джерел:

1. Литвин І.В., Федорович Д.П. Виклики стартапів та шляхи їх подолання. *Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку*. 2024. № 2. С. 186–195. DOI: <https://doi.org/10.23939/smeu2024.02.186>
2. Гусаковська Т.О. Розвиток стартапів в Україні: проблеми та перспективи. *Проблеми економіки*. 2020. № 4. С. 29–34. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-0712-2020-4-29-34>
3. Лохман Н.В., Корнілова О.В. Формування ефективної команди стартапу. *Торгівля і ринок України: тематичний збірник наукових праць*. 2021. № 1(49). С. 72–77. DOI: <https://doi.org/10.33274/2079-4762-2021-49-1-72-774>.
4. Шпортько Г., Карабаш А. Дослідження формування ефективної управлінської команди. *Економіка та суспільство*. 2021. № 25. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-25-19>